



REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Zakonodajno-pravna služba

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 94, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si



Številka: 200-03/25-18/6

Datum: 12. 11. 2025

Na podlagi 13. člena Zakona o Državnem zboru in prvega odstavka 27. člena Poslovnika državnega zbora je Zakonodajno-pravna služba pripravila

M N E N J E

o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o službi v Slovenski vojski (ZSSloV-C), skrajšani postopek, EPA 2416-IX.

Zakonodajno-pravna služba (v nadaljevanju ZPS) je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljevanju Ustava), pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika in daje naslednje pripombe.

K 1. členu

Napovedni stavek tega člena je treba dopolniti tako, da se bo na koncu 10. točke pika nadomestila z vejico, saj se z obravnavanim členom v prvi odstavku 3. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (v nadaljevanju ZSSloV) dodajajo še nove točke.

V novi 13. točki je treba preučiti in dodatno pojasniti utemeljenost sklica na zakon, ki ureja varstvo pred naravnimi nesrečami, saj povezava med zakonoma ni jasna, niti ni ustrezno utemeljena.

K 2. členu

S tem členom se v ZSSloV dodaja ureditev možnosti internega varovanja objektov in okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo (v nadaljevanju interno varovanje), s pojasnilom, da se bo na ta način razbremenilo tiste vojaške osebe, ki te naloge opravljajo zdaj in se jih bo preusmerilo v izvajanje temeljnih nalog Slovenske vojske.

Uvodoma je treba izpostaviti pomen posameznih izrazov. Po Zakonu o obrambi (v nadaljevanju ZObr) je vojaška oseba oseba, ki opravlja vojaško službo. Vojaška služba je opravljanje vojaških in drugih del v vojaških poveljstvih, enotah in zavodih ter v drugih sestavah vojske in na določenih delovnih mestih v ministrstvu, pristojnem za obrambo (v nadaljevanju ministrstvo) ter v drugih državnih organih. Delavec po tem zakonu je vojaška oseba, civilna oseba, ki poklicno opravlja upravne in strokovno tehnične naloge v ministrstvu (13., 14. in 14.a točke 5. člena ZObr). Po 3. členu ZSSloV pa je pripadnik vojaška ali civilna oseba, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za opravljanje službe oziroma delo v Slovenski vojski, ter pripadnik rezervne sestave, kadar je vpoklican v vojaško službo. Vojaška oseba je oseba, ki kot vojak, podčastnik, častnik ter vojaški uslužbenec poklicno opravlja vojaško službo ter vojak med služenjem vojaškega roka ter pripadnik rezervne sestave, kadar je vpoklican v vojaško službo. Civilna oseba je opredeljena kot oseba, ki poklicno opravlja strokovno tehnične

in druge naloge v Slovenski vojski, za katere niso potrebna vojaška strokovna znanja in vojaška izobrazba (1., 2. in 3. točke prvega odstavka 3. člena ZSSloV).

Zato je po mnenju ZPS predlagano rešitev možno interpretirati na dva načina. V primeru, da je predlagano *interno varovanje na ministrstvu oziroma v Slovenski vojski v miru* v pravem pomenu, ZPS ocenjuje, da predlagana zakonska ureditev internega varovanja ne sodi v zakon, saj določbe ne predstavljajo zakonske materije. Niti v obrazložitvi ni utemeljitve, zakaj predlagatelj meni, da se internega varovanja ne da urediti v podzakonskih aktih, saj je predlagana ureditev v zakonu neskladna s splošno in abstraktno naravo zakona. Glede na to, da za predlagano rešitev niso predvidene prehodne določbe, se lahko sklepa, da so civilne osebe, zaposlene v Slovenski vojski oziroma na ministrstvu, že ustrezno usposobljene in imajo ustrezna pooblastila, da lahko prevzamejo naloge internega varovanja. Zato bi se lahko izkoristila možnost, ki jo daje tretji odstavek 47. člena ZObr, po kateri minister za obrambo (v nadaljevanju minister) lahko določi, da se opravljanje določenih del v Slovenski vojski ne šteje za vojaško službo in se ta lahko opravlja na določenih delovnih mestih oziroma delih v ministrstvu ali v drugih državnih organih, pri čemer so te osebe podrejene vodji organizacijske enote ali organa, v katerem je tako delovno mesto.

Varovanje objektov in okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo, je opredeljeno v 29. členu ZObr, po katerega prvem odstavku jih določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju vlada)¹ in določi tudi ukrepe za njihovo varovanje. Tudi dela v vojaških poveljstvih, enotah ter v ministrstvu, ki so posebnega pomena za obrambo in ukrepe za njihovo varovanje, po 30. členu ZObr določi minister. Eksplicitne določbe, kdo poleg vojaške policije opravlja varovanje objektov in okolišev, ki so posebnega pomena za obrambo (65. člen ZObr), zakon ne vsebuje. Vojaška policija ima za to posebna pooblastila, za te naloge pa mora uspešno opraviti usposabljanje (66., 67. in 68. člen ZObr).

Za druge državne organe in določene osebe varovanje ureja Zakon o nalogah in pooblastilih policije,² in na njegovi podlagi Uredba o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija.³ Slovenska vojska in ministrstvo sta iz takega varovanja izpuščena, verjetno zaradi bistveno drugačnih in specifičnih oblik in področij.

Če pa je za razumevanje upoštevana druga oblika internega varovanja, kot prav tako lahko izhaja iz zakonodajnega gradiva, ZPS izraža pomisleke, predvsem glede navezave na Zakon o zasebnem varovanju (v nadaljevanju ZZasV-1).⁴

Obrazložitev člena se splošno sklicuje na ZZasV-1, po katerem naj bi bilo možno, da tudi državni organi za lastne potrebe vzpostavijo in organizirajo zasebno varovanje. Skladno z ZZasV-1 naj bi bila predpisana tudi delovna obleka, uporaba službene izkaznice,⁵ nošnja in uporaba orožja ter izvajanje drugih nalog, kot se glasi predlagana dikcija. Dodati je treba, da VIII. poglavje ZZasV-1 ureja obvezno organiziranje varovanja, po katerem vlada s sklepom določi zavezance, ki morajo organizirati varovanje, z uredbo pa podrobneje določi obvezno organiziranje varovanja, s katerim opredeli način in obseg varovanja, vsebino programa varovanja, načrt varovanja, ocene stopnje tveganja in varnostne ukrepe na varovanem območju (69. člen ZZasV-1).

¹ Gl. tudi Uredbo o objektih in okoliših objektov posebnega pomena za obrambo, Uradni list RS, št. 167/21.

² Uradni list RS, št. 22/25 – upb.

³ Uradni list RS, št. 63/13 in nasl. Uredba med drugim določa, da tudi ministra za obrambo varuje policija.

⁴ Uradni list RS, št. 17/11.

⁵ Po petem odstavku 101. člena ZObr minister predpiše obliko in vsebino službenih izkaznic, ki tako niso nujno enake, kot tiste, ki jih na podlagi ZZasV-1 določi minister, pristojen za notranje zadeve.

ZPS kot sporno ocenjuje ne le samo predlagano ureditev internega varovanja, pač pa predvsem njegovo navezavo na ZZasV-1. Že 1. člen ZZasV-1, ki napoveduje vsebino zakona, določa, da se z njim urejajo pravice in dolžnosti subjektov na področju varovanja, *ki ga ne zagotavlja država*. V zakonodajnem gradivu ni najti utemeljitve, da na vojaškem področju, torej na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski, ni možno organizirati varovanja, ki bi ga zagotavljala država, in bi torej že zato bila navezava Predloga zakona na ZZasV-1 nepravilna.

ZZasV-1 vsebuje tudi določbe glede oblik varovanja, pristojnosti, pogoje za opravljanje zasebnega varovanja, standarde, strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje, ukrepe in dolžnosti varnostnika, evidence itd. (drugi odstavek 1. člena ZZasV-1), za kar pa Predlog zakon ne določa, da se uporablja tudi za interno varovanje na obrambnem področju. Če bo ohranjena navezava na ZZasV-1, bo s takšnim načinom normiranja povzročena pravna praznina.

Opozoriti je treba še na druge splošne določbe ZZasV-1, po katerih se zasebno varovanje opravlja kot gospodarska dejavnost (2. člena ZZasV-1), izvaja ga gospodarska družba ali samostojni podjetnik posameznik z registrirano dejavnostjo in licenco. Izvajalec lahko organizira svoje interno varovanje za lastne potrebe in za to zaposli varnostnike, ki pa morajo izpolnjevati pogoje po ZZasV-1. Predlog zakona v nasprotju s tem določa, da naj bi delo varnostnikov opravljale *civilne osebe, zaposlene v Slovenski vojski oziroma na ministrstvu*. Po splošni ureditvi se zanje glede delovnoppravnega statusa uporablja ZObr, za zaposlene v Slovenski vojski tudi ZSSloV, subsidiarno pa pravila, ki veljajo za javne uslužbenke. Slednja se za varnostnike, ki opravljajo interno varovanje po ZZasV-1 kot gospodarsko dejavnost, ne morejo uporabljati, saj gre za zasebno sfero.

Pomembno je opozoriti tudi, da razmerje med zakonoma ni jasno. Tako ni določeno, ali se morajo v Slovenski vojski in na ministrstvu zaposliti tudi varnostni inženirji (23. točka 5. člena ZZasV-1), predvsem pa, ali osebe, ki opravljajo interno varovanje, sodijo pod pristojnost ministra za notranje zadeve (6. in nadaljnji členi ZZasV-1, gl. tudi 57. in 73. člen) ali ministra za obrambo. V zvezi s pogoji, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci varovanja po ZZasV-1, zakon določa, da mora imeti nosilec službene izkaznice podeljeno licenco (19. točka 5. člena ZZasV-1, 11. člen),⁶ da se službena izkaznica pokaže le policistu in inšpektorju inšpekcijskih služb (11. člen), da se izvajalce (torej po predlogu tudi civilne osebe, zaposlene na ministrstvu ali v Slovenski vojski) varnostno preverja (16. in 17. člen). Zelo pomembne so določbe 18. člena ZZasV-1, ki osebi, ki izvaja interno varovanje, preprečujejo sklepanje pogodb, med drugim tudi z obrambnimi silami. Zato je vprašljiva njihova pogodba o zaposlitvi z ministrstvom ali s Slovensko vojsko. ZPS ocenjuje, da teh pogojev civilna oseba po ZSSloV, kot je predlagano, ne izpolnjuje in jih niti ne more izpolnjevati, saj je zaposlena v Slovenski vojski oziroma na ministrstvu. Kot že navedeno, zaradi odsotnosti prehodnih določb zakonskega predloga, niti ni predviden rok za prilagoditev na novo ureditev.

Izvajalec internega varovanja mora po 31. členu ZZasV-1 imeti zaposlenega varnostnega inženirja, v delovnem razmerju strokovno usposobljene varnostnike in interni akt, s katerim se določijo oznake, delovna obleka, oprema in vozila, pred organiziranjem internega varovanja se mora registrirati, izvajati mora interno strokovno izpopolnjevanje varnostnega osebja (39. člen ZZasV-1), opravljati obdobjni preizkus strokovne usposobljenosti (41. člen ZZasV-1), predvsem pa določenih ukrepov ne sme uporabiti zoper obrambne sile (45. člen ZZasV-1). Vse navedene določbe dodatno postavljajo pod vprašaj smiselnost predlaganega ukrepa na zadevnih področjih, kjer se pričakuje oborožene obrambne sile. Za te določbe Predlog zakona ne daje temelja za sklep, da so zahteve izpolnjene oziroma bodo v določenem času (ni ustreznih

⁶ Prehodno obdobje, v katerem naj se vzpostavi interno varovanje in morajo zaposleni pridobiti zahtevano licenco za zasebno varovanje, ni določeno.

prehodnih določb), zato ZPS ponavlja pomislek, da predlagana materija ne sodi v ZSSloV.

Izpostaviti je treba še, da bi se po Predlogu zakona interno varovanje izvajalo ne le v Slovenski vojski, temveč tudi na Ministrstvu za obrambo. Ob tem je treba opozoriti, da se ZSSloV nanaša le na Slovensko vojsko,⁷ manj na ministrstvo, ki je državni organ in njegov položaj poleg splošnih predpisov, ki veljajo za druge državne organe, ureja tudi ZObr. Vojaška služba je sicer po ZObr⁸ opravljanje vojaških in drugih del v vojaških poveljstvih, enotah in zavodih ter v drugih sestavah vojske in na določenih delovnih mestih v ministrstvu, pristojnem za obrambo, ter v drugih državnih organih. To torej pomeni, da bi morala biti ureditev internega varovanja vezana na ZObr in ne ZSSloV. Kot pomembno vprašanje je treba izpostaviti določbe o nošenju in uporabi orožja, ki jih vsebuje tako ZZasV-1 v 56. členu, kot ZObr v 51. členu, vendar se medsebojno delno razlikujejo.

Opozoriti je treba, da predlagana novela ohranja določbe 24. člena ZSSloV, po katerih Slovenska vojska lahko sodeluje s policijo tudi pri varovanju določenih objektov ali območij, kar je v bistvu neskladno s predlaganimi določbami tega člena, katerih namen je ravno v razbremenitvi vojaških oseb pri varovanju.

Poseben problem predstavlja tudi predlagana ureditev, da bi interno varovanje lahko opravljale civilne osebe, zaposlene tako v Slovenski vojski kot na ministrstvu, saj je njihov status glede na delodajalca različen, predvsem pa morajo za zasedbo delovnega mesta izpolnjevati različne pogoje. Urediti bi bilo treba tudi njihov nov delovnopravni status, saj so pogodbe o zaposlitvi sklenile za opravljanje drugih del in ne za varovanje. To velja tudi, če bodo interno varovanje opravljale ob svojih siceršnjih nalogah.

Ne glede na vse navedene pomisleke, ZPS opozarja še na nomotehnične nepravilnosti. Če predlagatelj želi, da bi določbe predstavljale izjemo od določb ZZasV-1, kot bi izhajalo iz dikcije »ne glede na«, bi po splošnih pravnih pravilih predlagana ureditev morala biti urejena izredno restriktivno. Predlagan odstop od »predpisov, ki urejajo varovanje objektov in okolitev, ki so posebnega pomena za obrambo« ni ustrezen, saj je premalo določen in ne pove, od katerih določb katerih zakonov naj bi se odstopilo. ZPS celo meni, da gre za predlagano ureditev, ki je ZZasV-1 sploh ne omejuje in se nanjo ne nanaša, temveč določbe predlaganega člena predstavljajo popolnoma novo ureditev, nevezano na ZZasV-1, in ne more iti za odstop.

Hkrati ni ustrezno, da se zakon sklicuje na akte, nižje veljave od zakona, saj to ni skladno s hierarhijo pravnih aktov (153. člen Ustave). Navedeno velja tudi za zadnji del drugega stavka tega člena, ki se prav tako sklicuje na *predpise*. Zgolj splošna navedba »drugih ukrepov v skladu z ZZasV-1« je za zakon premalo določna in jo je treba opustiti, saj ti ukrepi lahko posegajo v pravice drugih, kar je ustavno sporno (tretji odstavek 15. člena Ustave).

K 3. členu

Predlog zakona predvideva ukinitve pripravništva za vojaške osebe, kar naj bi bilo utemeljeno s posebnostmi vojaškega poklica in z dejstvom, da vojaške osebe opravijo temeljno vojaško usposabljanje.

⁷ Po 1. členu ZSSloV je namen zakona določitev načel opravljanja vojaške službe, ureditev načina izvajanja nalog Slovenske vojske, temeljnih odnosov pri izvajanju vojaške službe, posebnih pravic, obveznosti in odgovornosti pripadnikov Slovenske vojske med opravljanje vojaške službe in celostna skrb za pripadnike Slovenske vojske.

⁸ Gl. 13. točko 5. člena Zakona o obrambi.

ZPS izpostavlja, da predlagana ureditev predstavlja izjemo od sistemskih zakonov. Veljavni Zakon o javnih uslužbencih (v nadaljevanju ZJU) vsebuje celotno poglavje, kjer je urejeno pripravništvo in torej velja za vse javne uslužbence, tudi za zaposlene v Slovenski vojski in na ministrstvu.⁹ Po določbah XIV. poglavja ZJU se javni uslužbenec v času pripravništva seznani tako s teoretičnim kot praktičnim delom, v tem času pa je plačan štiri plačne razrede nižje, kot je to določeno za delovno mesto, ki ga bo zasedel po končanem pripravništvu. Tudi Zakon o organiziranosti in delu v policiji določa, da je treba opraviti pripravništvo (45.a člen). Posebej je treba opozoriti, da določbe o pripravništvu vsebuje tudi ZObr, ki pa ga Predlog zakona ne spreminja in tako ustvarja njuno medsebojno neskladnost.¹⁰

S predlagano izključitvijo pripravništva vojaške osebe ne bodo deležne teoretičnih osnov, kot to velja za vse javne uslužbence (in tudi policijo), kar hkrati pomeni, da ni mogoče enačiti pripravništva s (praktičnim) vojaškim usposabljanjem. Šestnajsti odstavek 49. člena ZSSloV, ki ga Predlog zakona ne spreminja, sicer enači vojaško izobraževanje z odsluženim vojaškim rokom.

Če bo v zakonodajnem postopku predlagatelj navedel utemeljene razloge za drugačno ureditev, je treba ustrezno urediti tudi vrednotenje dela v času usposabljanja. Če namreč začetno vojaško usposabljanje nadomešča pripravništvo, je po predpisih, ki veljajo za javne uslužbence, predpisana plača, ki je za štiri razrede nižja, kot plača za delovno mesto, za katerega se oseba usposablja.

Ob predlagani ureditvi je treba ustrezno prilagoditi relevantne določbe ZObr, ki se nanašajo na pripravništvo, ter črtati **13. člen** Predloga zakona, saj je napačen in nepotreben. Napačen je zato, ker se sklicuje na ureditev pred uveljavitvijo tega zakona, nepotreben pa zaradi splošnih pravil zakonskega urejanja (in tudi končne določbe 15. člena tega zakona), po katerih z uveljavitvijo zakona prične veljati nova ureditev, če sam zakon ne določi drugače.

Prav tako je treba določiti status teh oseb v času izvajanja predpisanega začetnega vojaškega usposabljanja, kot ga določa veljavni 50. člen ZSSloV, saj se s 4. členom Predloga zakona spreminja.

K 4. členu

Ker predlagani spremenjen tretji odstavek 50. člena ZSSloV v napovednem stavku dopušča le možnost (*lahko*) prevzema pogodbenih obveznosti, mora zakon za takšno odločitev ministrstva navesti tudi merila oziroma kriterije, v izogib njegovemu arbitrarnemu ravnanju. Izraz »drug štipenditor« je verjetno odveč, sicer ga je treba vsaj pojasniti. Prim. z novim 50.a členom, ki tega dostavka ne vsebuje.

Druga alineja obravnavanega odstavka predvideva sklenitev pogodbe o zaposlitvi v stalni sestavi vojske, čeprav iz predhodnih odstavkov 50. člena ZSSloV taka določitev ni določena. Poudarki, kot so *mesečne* štipendije in *tripartitna* pogodba med tremi strankami, je treba izpustiti. Besedilo »ki izvaja naloge v sistemu notranje varnosti« v tretji alineji je treba precizirati; ker pa gre le za dogovor o obveznostih, je treba ureditev vezati na pravno ureditev iz zakona, saj je sicer predlog pomensko in vsebinsko preveč nejasen in nedoločen.

⁹ Za delavce na obrambnem področju veljajo predpisi o javnih uslužbencih, če s tem zakonom ni določeno drugače (prvi odstavek 88. člena ZObr). Za urejanje vprašanj v zvezi z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski, ki z ZObr in z ZSSloV niso urejena drugače, se uporabljajo predpisi o javnih uslužbencih (prvi odstavek 2. člena ZSSloV).

¹⁰ Prim. peti, šesti in sedmi odstavek 92. člena ZObr.

K 5. členu

Sklicevanje na tretji odstavek 57. člena ZSSloV je vprašljiv, saj ta določba ureja napotitev na izobraževanje ali usposabljanje vojaške osebe, ki je že zaposlena v vojski ali na ministrstvu, medtem ko se nov 50.a člen, ki se v zakon dodaja z naslovnim členom Predloga zakona, nanaša na osebo, ki je zaposlena pri drugem delodajalcu.

Prav tako ZPS meni, da je sklic na pogoje iz drugega odstavka prejšnjega člena nepravilen, saj zakon v zvezi s pogodbo o rezervni sestavi izpostavljanja pogojev ne vsebuje.

Sklicevanje zakonske določbe na uredbo, ki je podzakonski akt, je neustrezno (153. člen Ustave).

Sklic »če ima kandidat iz tega odstavka« ni jasen, saj ne pove, ali gre za določbo iz tega člena ali drugega odstavka prejšnjega člena.

K 6. členu

Zaradi spremembe prvega odstavka 53. člena ZSSloV, bo postal njegov naslov z vsebino neskladen. Naslov namreč govori o opravljanju vojaške službe *izven* države, vsebina člena pa je zožena tako, da se nanaša le na napotitev v skupna ali druga poveljstva in enote ter v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij, ki so zunaj države. Zakon načeloma loči med tema področjema, obrazložitev pa spremembe ne pojasni. Brez pojasnila se črta veljavna določba tega člena, da o razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik, niti ni pojasnjeno, da se določba v zakonu le premešča.

K 7. členu

S tem členom se v ZSSloV z novimi 53.a do 53.č členom vnašajo posebnosti glede določenih vprašanj delovnega prava. Ker so tovrstne določbe primarno vključene v ZObr, Predlog zakona pa jih ne razveljavlja, se zastavlja vprašanje ustreznosti ureditev v dveh zakonih (načelo pravne države iz 2. člena Ustave) ter medsebojne skladnosti ureditev.

Naslov novega **53.a člena** bi bilo treba zamejiti in namesto izraza »v posebnih primerih« uporabiti besedno zvezo, primerljivo naslovu 53. člena ZSSloV.

Vsebinsko člena določa predvsem njegov prvi odstavek, ki izjeme od splošnih pravil enotno ureja, čeprav gre *de facto* za sedem različnih situacij. Povišane pripravljenosti, izrednega ali vojnega stanja, začetnega vojaškega usposabljanja, operativnega urjenja, vojaške operacije in izrednega dogodka po oceni ZPS ni mogoče enačiti, saj so med seboj po vsebini neprimerljivi, na kar ne nazadnje kaže že to, da razglasitev nekaterih izvede Državni zbor ali Predsednik države, medtem ko druge načelnik Generalštaba ali nižji poveljniki. O razporeditvi delovnega časa pa po predlogu tega člena odloča nadrejeni poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote oziroma poveljnik začasne skupine ali enote. Taka splošna določba, ki ne upošteva specifičnosti situacij in hierarhičnosti poveljevanja, je za zakon izjemno problematična.

Zaradi navedenega bi bilo po mnenju ZPS treba udi posamezne situacije in posledično ukrepe rangirati (stopnjevati) in za vsako stopnjo ogroženosti države oziroma potrebe po neprekinjene dejavnosti razvrstiti tudi predlagan obseg omejitve pravic pripadnikov vojske. ZPS ocenjuje, da je takšen tudi namen direktive, ki pa skladno s svojo naravo, kot splošni akt EU, daje le določene usmeritve, ki jih je treba ustrezno in torej bolj določno implementirati v slovenski pravni red, pa čeprav se nanašajo na dovoljene odstopne od direktive. Upoštevati pa bi bilo treba tudi, da se določbe tega člena nanašajo le na pripadnike in ob tem ne upoštevajo npr. usklajenosti z delovnim časom civilnih oseb, ki v teh okoliščinah morebiti sodelujejo (vsaj pri usposabljanju).

Določba določa tudi, da zakon, ki ureja delovna razmerja (v nadaljevanju ZDR-1) niti pri pridobivanju soglasij ne velja (pravilno: se ne uporablja). Takšno stališče je nepravilno, saj ZDR-1 določa osebe, ki so absolutno varovane in v njihov status zakon ne more (prekomerno) posegati.

Drugi odstavek tega člena ponavlja vsebino ZObr, kar je treba izčistiti in v ta zakon vključiti le določbe, ki pomenijo izjemo.

Tretji odstavek ponavlja splošno določbo o osebi, ki izda ukaz, čeprav je enaka že v prvem odstavku tega člena. Nasprotno pa se četrti in peti odstavek nanašata le na nadrejenega poveljnika, pri čemer ni jasno, ali je nadaljevanje določbe z določitvijo še drugih subjektov izostal ali pa gre za novo formulacijo.

Namen premora, ki ga ZDR-1 sicer ne pozna in ne ureja, določata četrti in peti odstavek, in sicer je po prvem premor namenjen oziroma nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika, po določbi naslednjega odstavka pa za ohranitev vzdržljivosti in zagotovitvi nadaljnje delovne sposobnosti pripadnika. Ni povsem jasno, zakaj se vsebina premora sploh določa,¹¹ zakaj se opredelitvi določata različno in kakšna je zapisana delovna obveznost pripadnika. Določanje izjeme od delovnega časa po drugem odstavku tega člena in pripravljenosti za delo na določenem kraju po tretjem odstavku tega člena, v času vojne ali izrednega stanja,¹² ni razumljiv.

Vprašljivo je, zakaj se v ta člen umešča tudi njegov šesti odstavek, saj prave povezave z drugo vsebino člena ni videti. Hkrati o tem govori 6. člen Predloga zakona, ki spreminja tretji odstavek 53. člena ZSSloV, ki pa se ne nanaša na delovni čas. Izvzem iz uporabe drugega in tretjega odstavka tega člena je vprašljiv, ZPS meni, da tudi napaden.

Po mnenju ZPS tudi sedmi odstavek, ki govori o začetnem vojaškem usposabljanju, kljub določeni navezni okoliščini, ki jo daje prvi odstavek tega člena, ne sodi v člen, ki določa delovni čas in nekatere pravice v posebnih primerih, kot je člen naslovljen. Hkrati se za razliko od drugih določb tega člena odstavek nanaša na vojaške osebe in ne pripadnike, plačilo 100 odstotkov od osnove (česa?) odstopa od splošne ureditve, kot je v predhodnih pripombah že pojasnjeno, Predlog zakona pa za drugačno ureditev ne daje utemeljenega razloga.

Sedmi odstavek ni skladen z določbami prvega odstavka, na katerega se nanaša, saj vsebuje možnosti odstopa za absolutno zaščitene osebe po ZDR-1, medtem ko jih prvi odstavek izrecno izključuje. Ker v ZDR-1 ni normativno določena »absolutna prepoved« je temu treba prilagoditi besedilo prve alineje obravnavanega odstavka.

Pojasniti je treba razlog, da se določbe predlaganega **53.b člena** ne nanašajo na vse vojaške osebe, temveč le na pripadnike. V drugem odstavku bi bilo treba pojasniti vsebino izraza »nepredvidenih dogodkov« ali vsaj osebo, ki jih določi. Dodati je treba, da se npr. nov 53.a člen nanaša na »izredni dogodek«, torej termin, ki je že uporabljen v zakonu (čeprav v njem ni definiran). Če ne gre za bistveno razlikovanje, naj se izraza poenotita.

Ker se predlagana 53.b in 53.c člen nanašata na delo v izmenah, bi ju zaradi preglednosti ureditve kazalo združiti.

¹¹ Tako zakon kot Predlog zakona (npr. v predlaganem 53.č členu in prvem odstavku 53.a člena) govori o odmoru in ne premoru. Tako gre verjetno za nov institut, ki se uvaja s predlaganim zakonom, čeprav distinkcije z odmorom ni razbrati.

¹² ZPS svetuje ustaljeno zaporedje in uporabo enotne stavčne zveze »vojno in izredno stanje«, kot je navedena v 92. členu Ustave in tudi v ZObr in ZSSloV.

Glede novega **53.č člena** ZPS opozarja, da bodo interno varovanje teh objektov in okolišev lahko opravljale tudi civilne osebe, kot to predvideva 2. člen Predloga zakona. Zato je vprašljivo, ali možnost varovanja do (*največ* je odveč, saj že *do* pomeni skrajni rok) štirih neprekinjenih dni lahko velja tudi zanje. Določbe odstavka sicer ne opredeljujejo, za koga njegove določbe veljajo, čeprav se posredno iz naslednjega odstavka lahko sklepa, da so mišljene vojaške osebe. Mednje pa zakon uvršča tudi civilne osebe, kot je pojasnjeno pri pripombah k 2. členu tega mnenja.

Določba četrtega odstavka, ki določa zagotovitev ustreznega nadomestnega počitka, ni jasna, saj iz nje ni razvidno, na kaj se nanaša (na odmor, dnevni ali tedenski počitek). ZDR-1 sicer ureja le dnevni in tedenski počitek in ne tudi drugih.

Smiselno pripomba velja tudi za **9. člen** Predloga zakona.

K 8. členu

V novem četrtem odstavku je odveč besedilo »ko bi v skladu s pogodbo iz drugega odstavka tega člena še morala ostati v delovnem razmerju«. Logično je, da se pogodba prekinja pred rokom iz pogodbe, saj o tem povsem določno govori predhodni stavek (»pred potekom roka«). Izraz »pogodba o opravljanju vojaške službe v Slovenski vojski« je treba uskladiti s sicer uporabljenim izrazom »pogodbe o zaposlitvi« kot ga uporablja ZSSloV. Ker se lahko sklene le ena pogodba, je veznik *oziroma* napačen.

Sicer ZPS ocenjuje, da predlagane rešitve ne sodijo v ta člen zakona (poimenovan kot »napotitev na izobraževanje ali usposabljanje«), temveč v 62. člen ZSSloV, ki določa prenehanje veljavnosti pogodbe o zaposlitvi. Upoštevati pa je treba tudi 64. člen ZSSloV, ki vsebuje specialno ureditev za primer, če se pogodba odpove med povišano pripravljenostjo oziroma izrednim in vojnim stanjem.

K 9. členu

Določbe tega člena, po katerih je pripadnik upravičen do 100 odstotkov urne postavke povprečne mesečne plače za bivanje v zavodu ali na določenem mestu, je treba dodatno pojasniti, saj se po 58. členu ZSSloV za plače v Slovenski vojski sicer uporabljajo predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev.

K 10. členu

Namesto izraza »aktivnosti« je treba uporabiti primerljiv izraz, ki ga ZSSloV že uporablja.

K 11. členu

Vprašljivo je črtanje 12. točke drugega odstavka 96. člena ZObr, kot je določeno s tem členom, saj se bivanje v vojaški enoti ali zavodu oziroma na drugem določenem mestu, še vedno lahko šteje kot posebni delovni pogoji, za kar se delavcu poveča plača (peti odstavek 96. člena ZObr).

Pač pa bi kazalo določiti prenehanje veljavnosti tistih določb ZObr, ki so že urejene z ZSSloV ali tem Predlogom zakona, in pri tem upoštevati področje urejanja, ki sodi pod 124. člen Ustave.¹³

K 12. členu

Kljub temu, da je člen naslovljen kot »uskladitev predpisov« sta vanj vključeni določbi drugega in tretjega odstavka, ki ne terjata nikakršne uskladitve predpisov.

Oba odstavka kot začasno rešitev (*do ureditve v ZObr*) določata, da se tudi za delavce na obrambnem področju uporabljajo nekatere določbe, ki jih uvaja Predlog zakona. Tak pristop ni pravilen. Izraz »delavci na obrambnem področju« vsebuje ZObr, vendar pa

¹³ Gl. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-244/08, z dne 21. 1. 2010, 17. točka obrazložitve.

mednje ne všteta le pripadnikov Slovenske vojske ali vojaških oseb, temveč vse osebe, ki poklicno delajo na obrambnem področju, kar je izjemno širok pojem. Prim z definicijami, kot jih določata ZObr in ZSSloV in so opisane v pripombah k 2. členu tega mnenja.

Napačno je stališče, ki ni z ničemer utemeljeno, da bi tudi delavci na obrambnem področju bili deležni omejitev, ki jih v zvezi z delom v izmenah določata predlagana nova 53.b in 53.c člen. Sklicevanje na operativno urjenje, kot ga naj bi določal 53. člen, ni jasno. Če so pri tem mišljene omejitve delovnega časa in drugih pravic tudi za osebe, ki niso pripadniki (nanje se 53.a člen večinoma nanaša), je treba prehodno določbo ustrezno umestiti v ta člen. ZSSloV se namreč – kot je opozorjeno tudi v tem mnenju, ne nanaša izključno na pripadnike Slovenske vojske, temveč v določenem obsegu ureja tudi položaj, pravice in obveznosti (drugih) vojaških oseb.

K 14. členu

ZPS ocenjuje, da je tudi ta člen neustrezen. Predlagane določbe za skoraj leto dni nazaj urejajo plačilo pripadniku za bivanje v enoti, zavodu ali na drugem določenem območju. Člen deluje retroaktivno, ne da bi bil za to ustrezno navedeno izkazovanje javnega interesa. Ne drži trditev iz obrazložitve, da se s takšno določbo privarčuje na plačilu sodnih taks. Za vloge na Delovnem in socialnem sodišču, na katerega se, glede na materijo in sodno pristojnost, obračajo vojaške osebe, se sodnih taks ne plačuje. Ker Ustava zahteva izkazovanje posebnega javnega interesa za dopustnost povratnega učinkovanja posameznih določb zakona, ki ne posegajo v pridobljene pravice (154. člen Ustave), ZPS opozarja, da je treba za upravičenost ustavnoskladne določbe posebej navesti in utemeljiti ustrezen razlog.

Hkrati ZPS opozarja na nepravilno navedbo, da se določba nanaša oziroma usklajuje z začetkom veljavnosti novega plačnega sistema s 1. 1. 2025. Verjetno je mišljen Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS),¹⁴ ki je začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu, le uporabljeni se je začel 1. januarja 2025.

Ker tudi za pripadnike veljajo splošni predpisi, ki urejajo položaj javnih uslužbencev, ZPS izpostavlja veljavno ureditev v ZJU, ki določa, da spremembe zakona, podzakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov delodajalca ne vplivajo na pravice in obveznosti javnega uslužbenca, dokler se pogodba o zaposlitvi oziroma sklep ne spremeni (šesti odstavek 53. člena ZJU). Iz zakonodajnega gradiva pa ne izhaja, ali so »številne tožbe« vložene zaradi tega razloga.

Zaradi predlaganih številnih preštevilčenj odstavkov, mora predlagatelj skrbno preveriti pravilnost sklicevanj v preostalih določbah zakona.

Dr. Andreja Kurent, l.r.
sekretarka

Nataša Voršič
vodja

Poslano:

– Odboru za obrambo

¹⁴ Uradni list RS, št. 95/24, z dne 8. 11. 2024.